

Türkiye’de Hayvan Gönenci

Barış Devrim Dirim

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi

2-B Şubesi

KONYA EĞİTİM KÜLTÜR ve SAĞLIK VAKFI

”El Birliği, Gönül Birliği”

HAYVAN GÖNENCİ NEDİR?

- Hayvan gönenci ise çiftlik, pet, arkadaş, egzotik, laboratuvar ve vahşi hayvanların bakımı, beslenmesi, barındırılması, yetiştirilmesi, nakliyesi, kesimi, tedavisi ya da bilimsel araştırmalarda kullanımı sırasında ağrı, acı ve ıstıraptan uzak sağlık, mutluluk ve iyilik hallerinin sağlanmasıdır. Hayvan gönencinin diğer adı da hayvan refahıdır.

Hayvan gönencini ortaya çıkmasında üç temel yön vardır. Bunlar:

- Duygusallık
- Bilimsel
- Yasal

Dünya ve Türkiye’de Hayvan Gönenci ile Alakalı Yasa Çalışmaları

- Çiftlik hayvanları gönencinin önemi dünyada her geçen gün artmaktadır. Hayvan gönenci konusuna artan ilgi beraberinde bir takım yasal düzenlemeleri de zorunluluk haline getirmiştir. Ekonomik boyutu ve halk sağlığı açısından da oldukça önemli bir yere sahip olan konu ile ilgili olarak Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde kanatlı, buzağı ve domuzların yetiştirme sistemleri, barındırma, nakliye, kesim ve ölüm anı konularında yasal düzenlemeler yapılmaktadır.

- Türkiye'de çıkan önemli kanunların başında 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu gelir. Kanunda hayvanların sahipliği, bakımı ve nakliyesi gibi birçok konuda hayvan gönenci kriterleri oluşturulmaya çalışılmıştır. Hayvanların yetiştirilmesi, nakliyesi, kesimi ve öldürülmesi, deneysel ve bilimsel amaçlarla kullanımlarını düzenleyen hayvan gönenci ile ilgili bazı yasal düzenlemeler, AB ile ortaklaşa hazırlanan "Veterinerlik Çerçeve Yasa" tasarısında, "Hayvan Gönenci" başlığı altında bir bölüm olarak verilmiştir. Bu çalışmada Türkiye'de çiftlik hayvanları, ev ve süs hayvanları ve bilimsel amaçlı olarak kullanılan deney hayvanları ile ilgili yürürlükte ve taslak aşamasında olan hayvan gönenci yasa ve yönetmelikleri değerlendirildi. Bu çerçevede çiftlik hayvanları, ev ve süs hayvanları ve bilimsel amaçlı olarak kullanılan deney hayvanları ile ilgili farklı yasal düzenlemelerin yürürlükte olduğu belirlendi.

Türkiye’de hayvan gönenci konusunun temel taşlarından biri de Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 2004 yılında çıkarılan Hayvanları Koruma Kanunudur. Önceki 5199 sayılı kanunla karıştırılmamalıdır, benzer isimler altında birçok hayvanlara yönelik yasa bulunmaktadır. Bu kanunla hayvanların korunması ve katliam veya herhangi bir şekilde imhasının(gerekli durumda ötenazi hariç) önüne geçilme amaçlandı. Yasa aşılama, kısırlaştırılma, sahiplendirme teşviki ve barınak temini gibi yollar izlenerek amaca ulaşılmasını öngörmüştür.

- Hayvan gönenci konusu eğitim-öğretim tarafında da gelişmelere uğramış. Çoğu üniversitenin veteriner fakültesi seçmeli ya da zorunlu ders olarak müfredat'a girmiştir.
- Son olarak nakliye yönünde bir gelişme olmuştur. Hayvanların taşıma sırasında sürekli kontrol edilmeye; temiz yem, suya ve en önemlisi araya çıkmaya ihtiyaçları vardır. Ülkemizde yeni yasayla bu konuya el atılması beklenilmektedir. Bu yasa kapsamında karayolları üzerinde polis ve veteriner hekim denetiminde tesisler yapılması planlanmakta.

KAYNAKÇA

- https://www.researchgate.net/publication/309672654_Avrupa_Bir_ligi_ve_Turkiye'de_Ciftlik_Hayvanlari_Gonenci_Refahi_Yasal_Durumunun_Degerlendirmesi_An_Evaluation_of_the_Legal_Status_of_the_Farm_Animal_Welfare_in_the_European_Union_and_Turkey
- http://eurasianjvetsci.org/pdf/pdf_EJVS_71.pdf
- <https://www.tarimorman.gov.tr/ABDGM/Belgeler/%C4%BoDAR%C4%Bo%20%C4%Bo%C5%9ELER/uzmanl%C4%B1k%20Tezleri/AhmetAntalyali.pdf>
- <https://app.trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/Tmpjdo1qQXc>

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER...